

Jeg kan ikke erkende, at Forholdet mellem Island og Danmark — hvad enten man ser paa det fra den historiske, retlige eller naturlige Udvikling — er et saadant, at dette kunde nødvendiggøre de islandske Sagers Forelæggelse i Statsraadet, ligesom jeg heller ikke kan erkende, at Spørgsmaalet om de islandske Sagers Forelæggelse i eller udenfor Statsraadet bør afgøres efter andre Hensyn end islandske.

Men ud fra dette Synspunkt har man ikke haft noget imod at imødekomme Deres Majestæts Ønske om Forelæggelse i Statsraadet, og jeg vilde derfor ud fra nævnte Udgangspunkt være rede til at forelægge Deres Majestæt en Indstilling overensstemmende hermed. Men idet jeg maa fastholde det i Altingsbeslutningen indeholdte islandske Standpunkt: at Forelæggelsen af de islandske Sager for Kongen er en islandsk Særsag, som afgøres og forandres ene og alene efter de for islandske Særanliggende gældende Regler, kan jeg ikke, hvor meget jeg end maa beklage det, indstille Forfatningssagen til Deres Majestæts Stadfæstelse, uden at det klart og tydeligt fremgaar, at Island beholder denne sin gamle Ret.

Jeg har ønsket at udtale dette overfor Deres Majestæt saa tydeligt som muligt idet jeg formener, at den dybe Forstaaelse mellem Kongen og det islandske Folk maa hvile paa Klarhedens Grundlag.“

Hans Majestæt Kongen:

„Naar Islands Minister ikke vil indstille Forfatningsforslaget til Vedtagelse under de givne Forudsætninger og erklærer, at disse er uforenelige med Altingets Standpunkt, maa jeg udtale:

I det aabne Brev af 20. Oktober 1913, hvorved nye Valg til Altinget udskredes, tilkendegav jeg, under hvilke Forudsætninger jeg vilde kunne stadfæste det nye Forfatningsforslag. Samtidig offentliggjordes ved Foranstaltning af Islands Minister min Udtalelse i Statsraadet, hvori jeg efter mine danske Raadgiveres Raad meddelte, at det var min Agt at kundgøre i Danmark, hvad jeg udtalte i mit aabne Brev til Island, at jeg ikke vilde ændre min Beslutning om, at de særlige islandske Sager forelægges mig i Statsraadet, medmindre der maatte blive truffet en ny Ordning af det statsretlige Forhold mellem Danmark og Island. Altinget var følgelig, da det gentog Vedtagelsen af Forfatningsforslaget, fuldt ud vidende om disse Forudsætninger, og ønskede det ikke at se Forfatningen gennemført under disse Forudsætninger, maatte det inden den fornyede Vedtagelse have søgt Forstaaelse om Forudsætningerne.

Jeg kan derfor ikke føle mig overtydet om, at Altingets Stilling, saaledes som den skildres af Ministeren, kan være den endelige, og henstiller til Dem at gøre Altingets Medlemmer bekendt med mine Udtalelser her i Dag og søge større Klarhed over, om det maatte forholde sig saaledes, at Altinget ikke ønsker Forfatningsforslaget gennemført under de Forudsætninger, som jeg har opstillet og vedblivende maa fastholde.“

Islands Minister:

„I Betragtning af Arbejdsvilkaarene for Altinget under dets ret kortvarige Samvær kunde det ikke ventes, at det i 1914 nyvalgte Ting efter først at have drøftet og klaret sin egen Stilling til det omhandlede Spørgsmaal skulde faa Tid til inden Samlingens Slutning at søge Forstaaelse om de af Deres Majestæt nævnte Forudsætninger, medens jeg, da jeg talte med Deres Majestæt i afvigte Sommer, ikke kunde